

Przemysław Mączewski

C. Norwid o genezie swej broszury p. t. "O Sztuce"

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce
literatury polskiej 7/1/4, 191

1908

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Choeur.

Mais Français.....etc.

Prière.

Seigneur! daigne guider nos pas!
 Vois en Toi notre confiance,
 Aux fils aînés prête Ton bras!
 Quand ils veulent sauver la France.
 Oui, par nous Tu triompheras!
 Car nous brûlons de te défendre,
 Et ton Envoyé régnera!
 Sur la terre, que nous voulons prendre.

Choeur.

Mais Français.....etc.

G. Norwid o genezie swej broszury p. t. „O Sztuce“.

W egzemplarzu broszury C. Norwida p. t. „O sztuce“ (Paryż, 1858), ofiarowanym przez autora A. Gillerowi w r. 1870, znajduje się, obok dedykacji, kilka uwag, napisanych na okładce, własną ręką Norwida, wyjaśniających genezę tej broszury. Podaję je tu w pisowni autora.

Dr. Przemysław Mączewski.

„1870 maja. Miałem w ręku tom trzeci Annalów Powstania, z pod pióra Pańskiego wyszły — napotkałem cytacie z „Wiadomości Polskich“, pisma, ciekawego — w tem to piśmie są i szczególne o zgonie śp. Zygmunta Krasińskiego i o zabawach społecznych. Tak wszystko rychło idzie, że Annale są zaiste na czasie!

A narodzenie się Sztuki i już blisko szkoły: Sztuki Polskiej! (To zdanie podkreślone przez Norwida).

Czy pan był teraz na Expozycji??

W tych „Wiadomościach Polskich“ kiedy jeszcze niebyło sztuki w pączku i dopiero w liściach była, są stanowcze wystąpienia Dra Klaczki przeciw rozwojowi sztuki jako szkodliwej duchowi męzkich Sauromattów...¹⁾ Oto odpowiedź owoczesna (słowo podkreślone przez Norwida). — Ostatni Exemplarz znalazłem u siebie — ale, już są owoce... a jak to prędko wszystko mija, czy idzie!!“

Cyprjan Norwid.

¹⁾ Mowa tu o sławnej rozprawie J. Klaczki p. t. „Sztuka polska“ (Wiadomości polskie 1857).